

ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΗΡΙΑ ΓΕΩΡΓΙΟΥ ΖΩΗ

ΓΥΜΝΑΣΙΟ

ΤΑΞΗ: Β' ΓΥΜΝΑΣΙΟΥ

ΜΑΘΗΜΑ: ΓΕΩΛΟΓΙΑ - ΓΕΩΓΡΑΦΙΑ

ΚΑΘΗΓΗΤΡΙΑ: ΑΝΤΑ ΓΕΩΡΓΑΚΟΠΟΥΛΟΥ

ΜΑΘΗΜΑ 7: Η ΔΙΑΜΟΡΦΩΣΗ ΤΟΥ ΑΝΑΓΛΥΦΟΥ ΣΤΗΝ ΕΥΡΩΠΗ

- 1. Ποιες δυνάμεις επηρεάζουν τη διαμόρφωση του αναγλύφου της Γης και με ποιον τρόπο;**

Οι ενδογενείς δυνάμεις που προέρχονται από το εσωτερικό της Γης και προκαλούν τους σεισμούς, τα ηφαίστεια, τις ορογενέσεις.

Οι εξωγενείς δυνάμεις, όπως το νερό, ο άνεμος και οι ζωντανοί οργανισμοί, οι οποίες διαβρώνουν τα βουνά αλλάζοντας το ανάγλυφο στο πέρασμα του χρόνου.

- 2. Πότε και με ποιον τρόπο σχηματίστηκε η Ευρώπη;**

Η Ευρώπη σχηματίστηκε κατά τμήματα και σε διαφορετικά χρονικά διαστήματα.

Χρειάστηκαν σχεδόν 1,5 δισεκατομμύρια χρόνια ώστε να αποκτήσει την σημερινή της μορφή.

- 3. Τι ονομάζουμε γεωτεκτονικές ενότητες;**

Οι γεωτεκτονικές ενότητες είναι περιοχές της Ευρώπης που διακρίνονται με βάση τη γεωλογική τους ιστορία και τα χαρακτηριστικά του εδάφους τους.

- 4. Με ποιον τρόπο χωρίζεται η Ευρώπη σε γεωτεκτονικές ενότητες και γιατί;**

Η Ευρώπη χωρίζεται σε μεγάλες γεωτεκτονικές ενότητες με βάση την ηλικία σχηματισμού των διάφορων περιοχών της και γίνεται ώστε να διευκολύνεται η μελέτη της και να κατανοούνται καλύτερα τα διάφορα φαινόμενα και οι διεργασίες που συνέβησαν τότε.

- 5. Ποιες είναι οι γεωτεκτονικές ενότητες της Ευρώπης;**

Η Ευρώπη χωρίζεται σε 4 μεγάλες γεωτεκτονικές ενότητες:

- Η Αρχαιοευρώπη
- Η Παλιοευρώπη
- Η Μεσοευρώπη
- Η Νεοευρώπη

6. Τι γνωρίζετε για την Αρχαιοευρώπη;

Σχηματίστηκε τον Προτεροζωικό αιώνα - Προκάμβριο περίοδο.

Τότε δημιουργήθηκε η ρωσική πεδιάδα, τα πεδινά τμήματα της Σκανδιναβίας και ο βυθός του Ατλαντικού βορειοδυτικά των βρετανικών Νησιών.

Χαρακτηριστικό της περιοχής αυτής είναι η έλλειψη τεκτονικών γεγονότων η οποία οδήγησε σε διάβρωση και μετατροπή της σε πεδιάδα.

Τα παλαιότερα στρώματα αυτών των περιοχών ονομάζονται ασπίδες.

7. Τι γνωρίζετε για την Παλαιοευρώπη;

Σχηματίστηκε στις αρχές του Παλαιοζωικού Αιώνα.

Δημιουργήθηκε η Καληδόνια Ορογένεση (δυτικά της Αρχαιοευρώπης), το μεγαλύτερο μέρος των βρετανικών νησιών, το βόρειο τμήμα της Σκανδιναβικής Χερσονήσου και ένα στενό τμήμα των βόρειων ακτών του κεντρικού κορμού της ηπείρου από την Ολλανδία μέχρι την Πολωνία.

Χαρακτηριστικό της περιοχής αυτής είναι η έντονη διάβρωση από παγετώνες με αποτέλεσμα να δημιουργηθούν τα φιορδ (μακρόστενοι θαλάσσιοι όρμοι με απότομες πλαγίες ακτές, που μοιάζουν με πλημμυρισμένα φαράγγια ποταμών).

8. Τι γνωρίζετε για την Μεσοευρώπη;

Σχηματίστηκε στα μέσα του Παλαιοζωικού αιώνα.

Περιλαμβάνει το νότιο Ηνωμένο Βασίλειο, μεγάλο μέρος της δυτικής και κεντρικής Ευρώπης και ολόκληρη την Ιβηρική Χερσόνησο.

Τα βουνά της Μεσοευρώπης σχηματίστηκαν με την Ερκύνια ή Βαρίσκια πτύχωση, χαρακτηριστικό παράδειγμα είναι το Μασίφ Σεντράλ στη Γαλλία. Μέχρι τότε η κεντρική Ευρώπη καλυπτόταν από θάλασσα (εκτός από ένα νησί στο οποίο υπήρχαν ρηχές λίμνες, στη σημερινή Γαλλία – Γερμανία).

Χαρακτηριστικό της Μεσοευρώπης είναι η απόθεση κοιτασμάτων λιθάνθρακα στο Βέλγιο, στο Ηνωμένο Βασίλειο και στην Γερμανία) και συνέβη όταν η βλάστηση που υπήρχε στην περιοχή θάφτηκε κάτω από την λάσπη και με την πάροδο των χρόνων μετασχηματίστηκαν σε κοιτάσματα λιθανθράκων.

Η βορειοευρωπαϊκή πεδιάδα σχηματίστηκε όταν αναδύθηκε ο πυθμένας της θάλασσας που ήταν επίπεδος. Όταν το νερό εξατμίστηκε σχηματίστηκαν στρώματα θαλασσινού αλατιού. Έτσι προέκυψαν τα αλατωρυχεία της Γερμανίας, της Πολωνίας και της Ρωσίας.

Γενικά οι περιοχές της Μεσοευρώπης δεν χαρακτηρίζονται από υψηλό ανάγλυφο, με εξαίρεση ένα σημείο στο εσωτερικό της Ιβηρικής Χερσονήσου, το κεντρικό οροπέδιο Μεσέτα.

9. Τι γνωρίζετε για την Νεοευρώπη;

Σχηματίστηκε στις αρχές του Καινοζωικού αιώνα.

Σχηματίστηκε ο ευρωπαϊκός νότος ο οποίος μέχρι τότε ήταν βρισκόταν κάτω από την θάλασσα. Όμως με την Αλπική Πύχωση αναδύθηκαν οι περιοχές αυτές από το νερό και έτσι δημιουργήθηκαν τα βουνά τους. Από τότε η Νεοευρώπη είναι όλη έξω από την θάλασσα.

Χαρακτηριστικό της Νεοευρώπης είναι τα ψηλά και απότομα βουνά, καθώς δεν έχουν προλάβει να διαβρωθούν αρκετά ώστε να χάσουν το ύψος τους και να εξομαλυνθούν. Για αυτόν ακριβώς τον λόγο δεν υπάρχουν μεγάλες πεδιάδες στην νότια Ευρώπη. Συναντάμε μόνο λίγες στενές και επιμήκεις στην πορεία των ποταμών που κατεβαίνουν από τα βουνά.

10. Που εντοπίζονται οι μεγάλες πεδιάδες της Ευρώπης;

Οι μεγάλες πεδιάδες βρίσκονται κυρίως στην Παλαιοευρώπη και τη Μεσοευρώπη